

Ο Β΄
ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΣ
ΠΟΛΕΜΟΣ

Η ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ
ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ



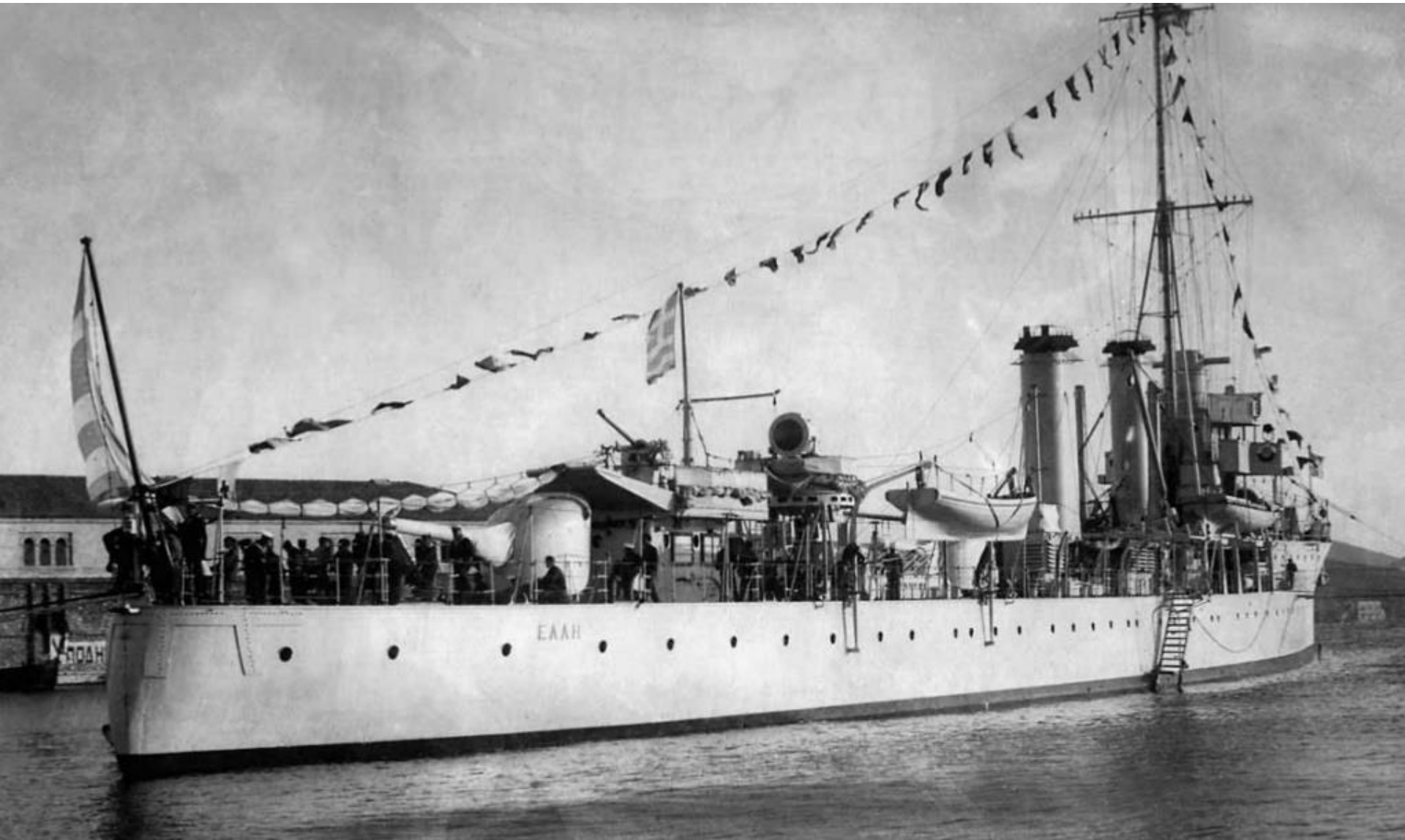
ΤΑ ΣΥΝΝΕΦΑ ΤΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ

Το 1939 η **Ιταλία** κατέλαβε την **Αλβανία** και έτσι έφερε τον πόλεμο στα Βαλκάνια. Ταυτόχρονα κλιμάκωνε τις επιθετικές της ενέργειες εναντίον της **Ελλάδας**.

Στις 15 Αυγούστου 1940 τορπιλίσθηκε και βυθίστηκε στη Τήνο το **ελληνικό** καταδρομικό «ΕΛΛΗ» από **ιταλικό** υποβρύχιο.

Ο Μεταξάς **δεν** αντέδρασε προσπαθώντας να αποφύγει τον πόλεμο.

ΤΟ ΚΑΤΑΔΡΟΜΙΚΟ «ΕΛΛΗ»



Πηγή εικόνας: <https://greekmilitaryvoice.wordpress.com/2015/08/15/>

Ο ΤΟΡΠΙΛΙΣΜΟΣ ΤΗΣ «ΕΛΛΗΣ»



Πηγή εικόνας: <https://www.circogreco.gr/2020/08/15/15-avgoustou-1940-o-toropilismos-tis-ellhs/>



ΤΑ ΣΥΝΝΕΦΑ ΤΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ

Τα σύννεφα του πολέμου πλησίαζαν βαριά την μικρή **Ελλάδα** και το Γενικό Επιτελείο Στρατού ετοίμαζε σχέδια άμυνας για την επίθεση που η **Ελλάδα** θα δεχόταν από τους **Ιταλούς**.

Εκπονήθηκαν δύο αμυντικά σχέδια: το σχέδιο **ΙΒ** και το εναλλακτικό σχέδιο **ΙΒ α**. Το πρώτο προέβλεπε την **εγκατάλειψη** της **Ηπείρου** και της **Δυτικής Μακεδονίας** στον εχθρό.

ΜΠΕΡΑΤΙ

Γραμμή ΙΒα

Γραμμή ΙΒ
Γραμμή Παπάγου

Τα σχέδια των
αμυντικών γραμμών
του ελληνικού
στρατού το 1940

Ο ΠΟΛΕΜΟΣ ΣΤΑ ΒΑΛΚΑΝΙΑ

Η **Ιταλία** άρχισε να συγκεντρώνει στα σύνορα της **Αλβανίας** με την **Ελλάδα** στρατεύματα και έδειχνε ότι οι διαθέσεις της απέναντι στην Ελλάδα **δεν** ήταν φιλικές.

Το βράδυ της 28^{ης} Οκτωβρίου 1940 ο Ιταλός πρόξενος στην Αθήνα **Γκράτσι** απαίτησε από τον **Μεταξά** την ελεύθερη διέλευση του ιταλικού στρατού από την **Ελλάδα** με στόχο την προώθηση των **Ιταλών** στην Αφρική.



Ο ΕΛΛΗΝΟΪΤΑΛΙΚΟΣ ΠΟΛΕΜΟΣ

Η απάντηση του **Μεταξά** στο τελεσίγραφο της **Ιταλίας** ήταν η φράση «Πολύ καλά λοιπόν, έχομεν πόλεμον», που έμεινε στην Ιστορία ως **ΟΧΙ**.

Ο **ιταλικός στρατός** ξεκίνησε τα χαράματα της 28^{ης} Οκτωβρίου την επίθεση εναντίον της **Ελλάδας** εισβάλλοντας στο ελληνικό έδαφος από την ελληνοαλβανική μεθόριο.



Αλέξανδρος Παπάγος
(1883 – 1955)

Αρχικός του ελληνικού
Γενικού Επιτελείου Στρατού
κατά τον **ελληνοϊταλικό**
πόλεμο του 1940



Πηγή εικόνας:

https://it.wikipedia.org/wiki/Alexandros_Papagos

Ο ΕΛΛΗΝΟΪΤΑΛΙΚΟΣ ΠΟΛΕΜΟΣ

Ο αρχιστράτηγος **Παπάγος** διατάζει τον διοικητή της VIIIης Μεραρχίας υποστράτηγο Χαράλαμπο **Κατσιμήτρο** να συμπτυχθεί στην γραμμή Άρτα – Μέτσοβο σύμφωνα με το σχέδιο IB.

Ο **Κατσιμήτρος** όμως **δεν υπάκουσε** στις εντολές **Παπάγου** και αντιστάθηκε με όλες τις δυνάμεις της VIIIης Μεραρχίας στο **Καλπάκι**, σύμφωνα με το σχέδιο IBα, πετυχαίνοντας **την πρώτη** μεγάλη **νίκη** των ελληνικών δυνάμεων.





Χαράλαμπος Κατσιμήτρος
(1886 – 1962)

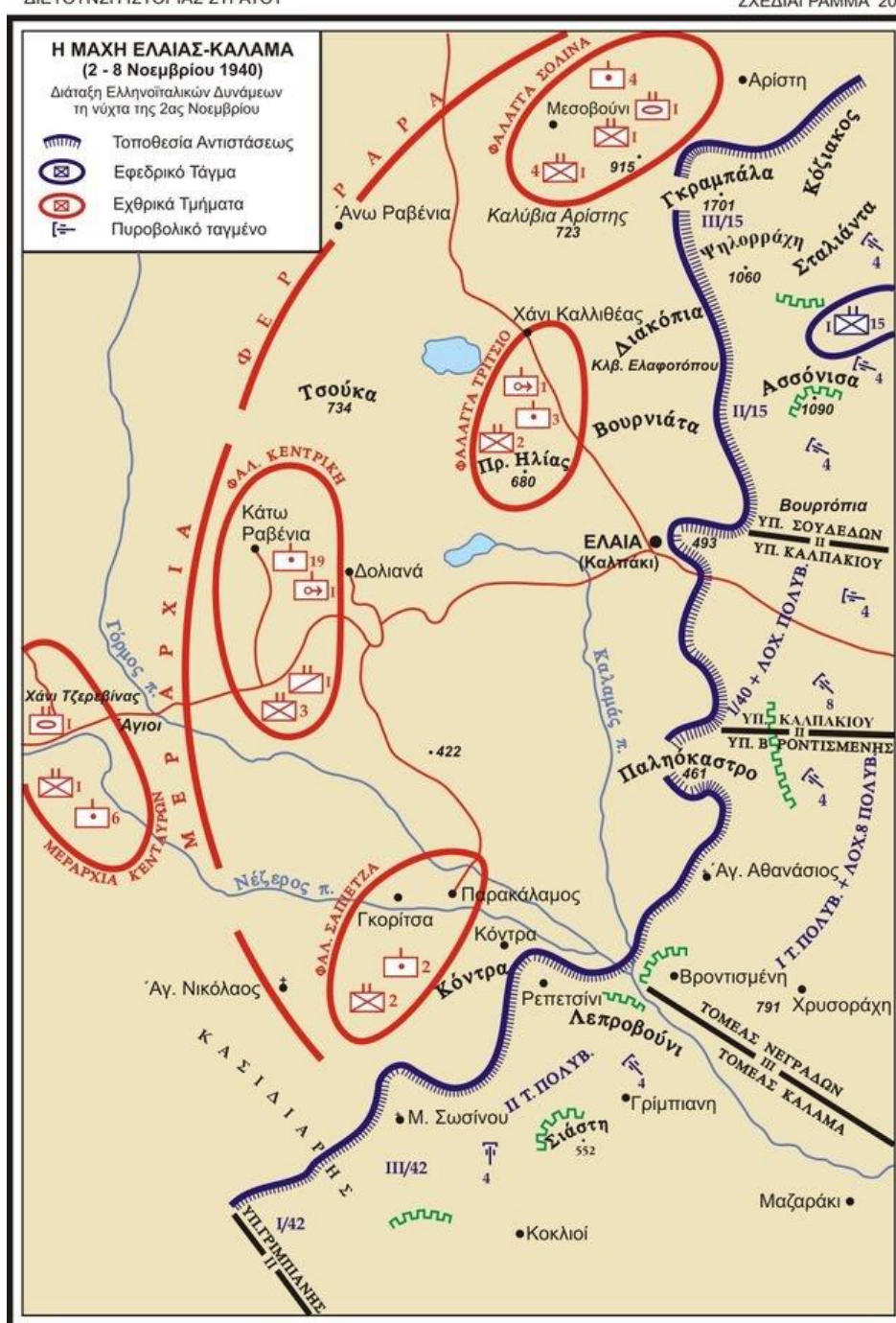
Διοικητής της VIIIης
Μεραρχίας κατά τον
ελληνοϊταλικό πόλεμο



Η ΜΑΧΗ ΕΛΑΙΑΣ-ΚΑΛΑΜΑ
(2 - 8 Νοεμβρίου 1940)

Διάταξη Ελληνοϊταλικών Δυνάμεων
τη νύχτα της 2ας Νοεμβρίου

-  Τοποθεσία Αντιστάσεως
-  Εφεδρικό Τάγμα
-  Εχθρικά Τμήματα
-  Πυροβολικό ταγμένο



Το σχεδιάγραμμα της μάχης
Ελαίας-Καλαμά

Πηγή εικόνας: https://www.huffingtonpost.gr/entry/oi-chartes-toe-polemoe-pos-o-ellenikos-stratos-stamatese-ten-italike-eisvole-to-1940_gr_5fb0419fc5b68baab0fcc342

ΤΟ ΚΑΛΠΑΚΙ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ



Πηγή εικόνας: <http://www.mariailiaki.gr/28720>

ΤΟ ΚΑΛΠΑΚΙ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ – Ο ΛΟΦΟΣ ΤΟΥ ΠΡΟΦΗΤΗ ΗΛΙΑ





Η ιαχή «Αέραααα» ήταν χαρακτηριστική της ανδρείας των Ελλήνων στα βουνά της Πίνδου
Πίνακας του Αλέξανδρου Αλεξανδράκη, Συλλογή Αλεξανδράκη, Αθήνα

Πηγή εικόνας: https://en.wikipedia.org/wiki/Alexandros_Alexandrakis

Ο ΕΛΛΗΝΟΪΤΑΛΙΚΟΣ ΠΟΛΕΜΟΣ

Με την αναχαίτιση της ιταλικής εισβολής οι ελληνικές δυνάμεις ξεκινούν μία **αντεπίθεση** που θα σταματήσει βαθιά μέσα στο **αλβανικό** έδαφος και θα κατακτήσει τις πόλεις:

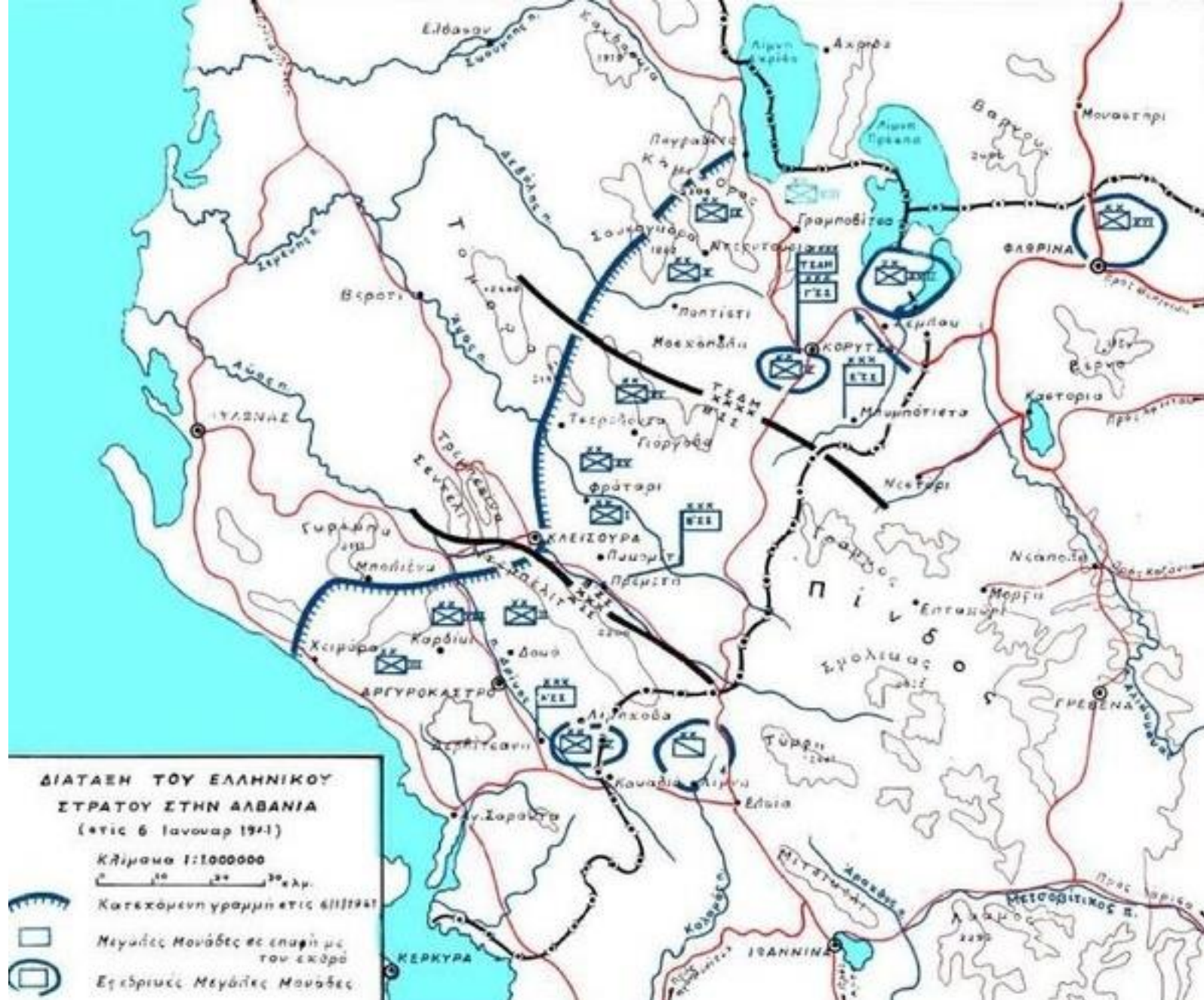
- Κορυτσά
- Μοσχόπολη
- Πόγραδετς
- Άγιοι Σαράντα
- Αργυρόκαστρο

Οι **ελληνικές δυνάμεις** χρειάστηκαν μόλις **7** εβδομάδες σκληρών αγώνων για να αποκρούσουν τους **Ιταλούς** και να εισέλθουν 60 χλμ. σε **αλβανικό έδαφος**.



«Προέλασις» ο τίτλος του πίνακα του Αλέξανδρου Αλεξανδράκη
Συλλογή οικογένειας Αλεξανδράκη, Αθήνα

Πηγή εικόνας: <http://annagelourolou.blogspot.com/2011/10/1940.html>





ΧΕΙΜΩΝΑΣ 1940/1941

Στα μέσα Δεκεμβρίου του 1940 σταμάτησε η προέλαση του ελληνικού στρατού. Κατά τη διάρκεια του **χειμώνα** πέθανε ο **Μεταξάς** και πρωθυπουργός διορίστηκε ο Αλέξανδρος Κορυζής. Λόγω του βαρύ **χειμώνα** στη Πίνδο δεν υπήρξαν επιχειρήσεις, όμως τόσο οι **Ιταλοί**, όσο και οι **Έλληνες** προετοιμάζονταν. Σε αυτό συνέβαλαν τα μέγιστα οι **γυναίκες της Πίνδου**.

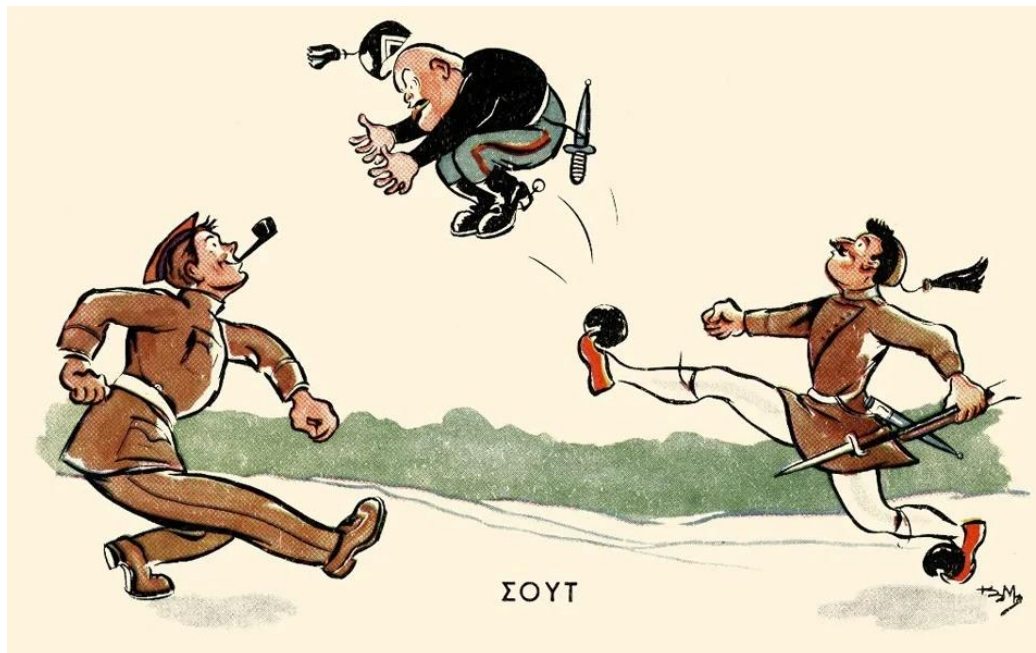


Οι γυναίκες της Πίνδου εφοδιάζουν τους στρατιώτες στο μέτωπο με ό,τι χρειάζονται
Πίνακας του Έκτορα Δούκα, 1940, Εθνικό Ιστορικό Μουσείο, Αθήνα

Πηγή εικόνας: <https://paletaart.wordpress.com/2013/05/10/>

Ο ΕΛΛΗΝΟΪΤΑΛΙΚΟΣ ΠΟΛΕΜΟΣ

Τον Μάρτιο του 1941 ξεκίνησε η μεγάλη **ιταλική** επίθεση, γνωστή ως «εαρινή επίθεση». Οι **Ιταλοί** ωστόσο, συνάντησαν ισχυρή **ελληνική αντίσταση**, με αποτέλεσμα τα δεδομένα του πολέμου να μη διαφοροποιηθούν ουσιαστικά.





«Μέχρις εσχάτων» - Πίνακας του Αλέξανδρου Αλεξανδράκη, Συλλογή οικογένειας Αλεξανδράκη, Αθήνα

Πηγή εικόνας: <https://useum.org/artwork/Mehris-Eshaton-Till-the-end-Alexandros-Alexandrakis-Alexandros-Alexandrakis>

Ο ΕΛΛΗΝΟΓΕΡΜΑΝΙΚΟΣ ΠΟΛΕΜΟΣ

Και ενώ ο ελληνικός στρατός κρατούσε τις θέσεις του στην **Αλβανία**, η Ελλάδα δέχθηκε την γερμανική επίθεση από δύο σημεία:

- 1 το έδαφος της **Βουλγαρίας**
- 2 την κοιλάδα του Αξιού από την **Σερβία**

Η επίθεση της **Γερμανίας** στη **Σερβία** και το δόγμα του «Blitzkrieg» είχαν ως αποτέλεσμα την πλήρη κατάρρευση του **σερβικού** στρατού μέσα σε λίγες εβδομάδες.

Ο ΕΛΛΗΝΟΓΕΡΜΑΝΙΚΟΣ ΠΟΛΕΜΟΣ

Οι **ελληνικές δυνάμεις** αντιστάθηκαν γενναία στη «γραμμή Μεταξά», αλλά αναγκάστηκαν σε παράδοση μετά από εντολή του **Τσολάκογλου**, ο οποίος υπέγραψε την κατάπαυση του πυρός με τους Γερμανούς.

Οι **Γερμανοί** μπήκαν στην Ελλάδα από την κοιλάδα του **Αξιού** ποταμού και σχεδόν χωρίς αντίσταση κατέλαβαν τη Θεσσαλονίκη στις 09.04.1941 και έφτασαν στην Αθήνα στις 27.04.1941



ΟΧΥΡΑ ΓΡΑΜΜΗΣ «ΜΕΤΑΞΑ»

1. Ποπολίβιτσα , 2. Ισιίμπη, 3. Κελκαγιά, 4. Αρπαλούκι, 5. Παληουριώνες, 6. Ρούπελ , 7. Καρατάς,
8. Κάλη, 9. Περσέκ, 10. Μπαμπαζώρα, 11. Μαλιάγκα, 12. Περιθώρι, 13. Παρταλούσκα, 14. Νιασαβλή,
15. Λίσσε, 16. Πυραμοειδές, 17. Καστίλλο, 18. Άγιος Νικόλαος , 19. Μπαρτίσεβα, 20. Εχίνος,
21. Νυμφαία

Operation Marita April 1941



Πηγή εικόνας: <http://roupelfort.blogspot.com/>



Σχεδιάγραμμα της γερμανικής εισβολής στην Ελλάδα το 1941

Πηγή εικόνας:
https://el.wikipedia.org/wiki/Γερμανική_εισβολή_στην_Ελλάδα



Πηγή εικόνας: https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Axios-Vardar_river_map-es.svg

9 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 1941: ΓΕΡΜΑΝΙΚΑ ΤΑΝΚΣ ΣΤΗ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ



Πηγή εικόνας: <http://www.thessmemory.gr/>

27 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 1941: ΓΕΡΜΑΝΙΚΑ ΤΑΝΚΣ ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑ



Bundesarchiv, Bild 1011-175-1270-36
Foto: Teschendorf | 1941/1942

Πηγή εικόνας: https://ww2db.com/image.php?image_id=19430



Πηγή εικόνας: <https://www.papapost.com/students-remove-nazi-flag-acropolis/>

Η ΜΑΧΗ ΤΗΣ ΚΡΗΤΗΣ



Ο πόλεμος συνεχίστηκε στη Κρήτη. Οι σύμμαχοι **Βρετανοί**, **Αυστραλοί** και **Νεοζηλανδοί** κατέφυγαν στη Κρήτη.

Οι **Γερμανοί** θέλοντας να «τελειώνουν» με την κατάκτηση της **Ελλάδας** γιατί καθυστερούσε η επιχείρηση «**Barbarossa**», δηλαδή η εισβολή στην **Σοβιετική Ένωση**, οργάνωσαν μία τεράστια επιχείρηση αεραπόβασης, με την ρίψη χιλιάδων αλεξιπτωτιστών: την επιχείρηση «Ερμής» (Merkur).





Πηγή εικόνας: https://www.crete.pl/de/news_2158_79_rocznica_Bitwy_o_Krete.html



Καλλιτεχνική απεικόνιση ρίψης αλεξιπτωτιστών από ένα γερμανικό Junkers JU-52

<https://www.goodfon.com/download/junkers-ju-52-nemetskii-passazhirskii-samolet-voenno-transpo/1280x800/>

Η ΜΑΧΗ ΤΗΣ ΚΡΗΤΗΣ



Η αντίσταση του **Κρητικού λαού** ήταν τεράστια, παρόλο που δεν ήταν καλά εξοπλισμένοι. Είχαν στη διάθεσή τους γεωργικά εργαλεία, μαχαίρια, τσεκούρια, δρεπάνια ακόμη και πέτρες για να μπορέσουν να αμυνθούν.

Και οι **απώλειες** που είχαν οι **Γερμανοί** στη **Κρήτη** τους έκαναν να μην επιχειρήσουν **ποτέ ξανά** μέχρι το τέλος του πολέμου αεραπόβαση με αλεξιπτωτιστές.





Έργο μαθητών του Δημοτικού σχολείου
Δραπανιά βασισμένο σε πίνακα του
Αλέξανδρου Δρουδάκη

ΤΟ ΣΧΕΔΙΟ ΕΠΙΘΕΣΗΣ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ «ΕΡΜΗΣ»



Πηγή εικόνας: <http://greekworldhistory.blogspot.com/2014/04/1941.html>

Η ΜΑΧΗ ΤΗΣ ΚΡΗΤΗΣ



Παρά την ηρωική αντίσταση του **Κρητικού λαού** οι **Γερμανοί** κατέλαβαν το νησί έως τα τέλη του Μαΐου του 1941.

Η **ελληνική κυβέρνηση** και κάποιες μονάδες του στρατού κατέφυγαν στην **Αίγυπτο**, όπου συνέχισαν τον αγώνα εναντίον των δυνάμεων του Άξονα, συμμετέχοντας σε όλες τις μεγάλες μάχες του μετώπου της Αφρικής.



Έλληνες στρατιώτες στην Βόρειο Αφρική
Πηγή εικόνας: <https://gr.pinterest.com/pin/570901690243213646/>

« Η λεβεντιά 'ναι μια πληγή
που πάντα αίμα τρέχει
θεέ μου και πώς τηνε βασιτά
εκείνος που την έχει»



Κείμενα, συγγραφή, ιστορική έρευνα, εικόνες: Γαρίτατζης Χαράλαμπος (ΠΕ07)
Φιλολογική επιμέλεια: Γεώργιος Σπανός (ΠΕ02)